

SOTSIAALMINISTEERIUM

MINISTRI KÄSKKIRI

27 .03.2015 nr 58

Tööturul osalemist toetavad hoolekandeteenused

Perioodi 2014–2020 struktuuritoetuse seaduse § 16 lõike 1 alusel:

kinnitan tööturul osalemist toetavate hoolekandeteenuste toetuse andmise tingimused koos lisadega (lisatud).

Helmen Kütt
Sotsiaalkaitseminister

TAT tegevuste detailne kirjeldus perioodil 01.01.2015 – 31.12.2016

1. Erivajadusega inimestele ning nende pereliikmetele tööturul osalemist toetavate hoolekandeteenuste arendamine ja osutamine

1.1 Telehooldusteenuse välja arendamine ja osutamine

Telehooldusteenus on interaktiivne sotsiaalhoolekandeteenus ning osa koduhoolduse tervikpaketist, et tagada inimese võimalikult pikaajaline, turvaline ja iseseisev toimetulek oma kodus. Telehoolduse korral on sotsiaaltöötajal teleri või arvuti vahendusel regulaarne ühendus eaka ja/või erivajadusega inimesega, et jälgida tema toimetulekut ja nõustada teda igapäevaelu korraldamisel. Tegevuse käigus koostatakse teenuse kontseptsioon, millega hinnatakse telehoolduse laiema rakendamise vajadusi, võimalusi ja eeldusi Eestis. Analüüsitakse telehoolduse rakendamise kogemust Eestis ja välismaal ning tuvastatakse peamised võimalikud barjäärid telehoolduse levikul. Töötatakse välja kulumudel ning hakatakse pakkuma telehooldusteenust.

Tabel 1. Telehooldusteenuse osutamise ajakava

Jrk nr	Tegevus	Tegevuse üldajaraam (näidatakse periood, mille jooksul nimetatud tegevust programmi ajal ellu viia planeeritakse)	Tegevuse algus- ja lõppkuupäev kirjeldatud perioodil
1	Telehoolduse teenuse kontseptsiooni väljaarendamiseks (tutvumine teenusepakkumise kogemustega Eestis ja välismaal)	2015	02.04.2015 – 30.06.2015
2	Telehoolduse teenuse kontseptsiooni väljatöötamine	2015	4.05.2015 – 1.11.2015
3	Hanke ettevalmistamine ja korraldamine telehoolduse teenuse pakkumiseks	2015	12.10.2015 - 31.12.2015

4	Telehooldusteenuse pakkumine	2016-2019	1.01.2016 – 31.12.2016
---	------------------------------	-----------	------------------------

Tabel 2. Telehoolduse teenusega seotud näitajad

Näitaja	Näitaja nimetus	Sihttase tegevuskava aastal (2016)	Sihttase (2023)	Selgitus
Väljund-näitaja	Telehooldusteenust saanud inimeste arv	45	315	Panustab rakenduskava väljundnäitajasse

1.2 Elukeskkonna kohandamise ja abivahendialane nõustamine

Töötatakse välja RFK raamistikule põhinev abivahendite vajaduse hindamise instrument koos hindamiste läbiviimiseks vajaliku IT-lahendusega. IT-lahend võimaldab kirjeldada inimese tervisega seotud seisundeid ning hinnata abivahendite vajadust ja nende mõju inimese iseseisvale toimetulekule. Instrument ühendab inimese poolt sooritatavad tegevused sobivate abivahenditega, mis hõlbustab abivahendite soovitamist ning tõstab ühtlasi sotsiaalvaldkonna spetsialistide teadmisi abivahendite kohta. Lisaks töötatakse välja abivahenditealase nõustamisteenuse alused, millega antakse sisend abivahenditealase nõustamisteenuse kirjelduse koostamiseks riiklikul tasandil. Teenuse kirjeldus on oluline, kuna teenusesutajatel puuduvad ühtsed alused abivahenditealase nõustamisteenuse pakkumiseks. Tulevikus peab kvaliteetne hindamis- ja nõustamisteenus tuginema RFK metoodikale¹ ning teenust hakkavad pakkuma selleks koolitatud rehabilitatsioonimeeskonnad.

Toimuvad koolitused abivahendeid väljastavate ettevõtete klienditeenindajatele ning rehabilitatsiooniasutuste abivahendispetsialistidele.

Oluline eeltingimus tööerakendumise soodustamiseks on kohandatud keskkond, kus inimene võimalikult iseseisvalt toime tuleb. Töötatakse välja eluruumide kohandamise juhendmaterjal koos teenusekirjelduse ja kulumudeliga, mis toetab kodu kohandamise teenuse pakkumist kohalike omavalitsuste poolt. Eluruumide kohandamine on kohaliku omavalitsuse vastutusalana sätestatud sotsiaalhoolekande seaduse § 14 lõikes 2, kuid siiani puudub regulatsioon, mis seaks teenusele nõuded või annaks juhised teenuse osutamiseks. Töötatakse välja ligipääsetava töökeskkonna juhendmaterjal tööandjatele, mis suurendab tööandjate teadlikkust erivajadustega isikutele kohandatud keskkonnaga töö pakkumiseks.

Jätkatakse abivahendialast nõustamisteenuse pakkumist koos juhtumikorraldusliku lähenemisega ning elukeskkonna kohandamise nõustamisteenuse osutamisega.

¹ RFK ehk rahvusvahelise funktsioneerimisvõime, vaeguste ja tervise klassifikatsiooni on välja töötanud Maailma Terviseorganisatsioon (WHO). See on aluseks hindamisinstrumentide väljatöötamisel nii rehabilitatsiooni- kui ka tervishoiuvaldkonnas, sh tööväime hindamismetoodika kavandamisel Eestis.

Tabel 3. Elukeskkonna kohandamise ja abivahendialase nõustamise ajakava

Jrk nr	Tegevus	Tegevuse üldajaraam (näidatakse periood, mille jooksul nimetatud tegevust programmi ajal ellu viia planeeritakse)	Tegevuse algus- ja lõppkuupäev kirjeldatud perioodil
1	Vajaduspõhise abivahendi hindamise instrumendi väljatöötamine, hindamise instrumendi klassifikaatorite valik ning igale valitud klassifikaatorile vastavate abivahendite loetelu koostamine.	2016 -2017	01.01.16 – 31.12.16
2	Vajaduspõhise abivahendi hindamise instrumendi IT-lahenduse lähteülesande kirjeldus	2016	01.08.16 – 31.12.16
3	Keskkonna kohandamise konsultantide koolitused	2016 - 2017	01.02.16 – 29.02.16 – koolitus I 01.04.16 – 30.04.16 – koolitus II
4	Abivahendite ja keskkonna kohandamise alane nõustamine ja juhtumikorraldusliku toe pakkumine inimestele, kellele hakatakse rakendama aktiivseid tööturumeetmeid töö saamise eesmärgil	2016 - 2020	01.01.16 – 31.12.16
5	Abivahendispetsialistide koolitamine	2016-2018	
5.1	Koolituskava väljatöötamine	2016	01.01.2016 – 01.06.2016
5.2	Koolituste läbiviimine (2 gruppi)	2016-2018	01.09.-31.12.2016

Tabel 4. Elukeskkonna kohandamise ja abivahendialase nõustamisega seotud näitajad

Näitaja	Näitaja nimetus	Sihttase tegevuskava aastal (2016)	Sihttase (2023)	Selgitus
Väljund-näitaja	Abivahendite ja keskkonnakohanduste alast nõustamist saanud inimeste arv	300	860	
Tulemus-näitaja	Osalejad, kes 6 kuud pärast teenuse saamise algust on tööturul	135	387	
Väljund-näitaja	Koolitustel osalenud inimeste arv	50	210	Abivahendispetsialistid 40/200; Keskkonna kohandamise konsultandid 10/10

1.3 Rehabilitatsioonialaste hindamis- ja sekkumismetoodikate arendamine ning koolituste pakkumine.

Alustatakse komplekssete **rehabilitatsiooniprogrammide arendamist** suure hooldusvajadusega isikutele: 1) erivajadusega lastele (vanus 3–17 aastat) ja 2) erivajadusega eakatele (60 aastat ja vanemad). Erivajadusega laste puhul on programmide põhieesmärk võimetekohase hariduse omandamise toetamine ja pereliikmete hoolduskoormuse vähendamine. Eakate puhul on programmide eesmärgiks eaka võimalikult iseseisev toimetulek, institutsionaalsete teenuste ennetamine ja eaka ühiskondliku aktiivsuse toetamine, et vähendada pereliikmete hoolduskoormust ja võimaldada neil tööle asuda või töökoht säilitada. Programmides on oluline roll võrgustikutööl, et ka peale programmi lõppu tagada osalejale tema toimetulekut toetavad kohaliku omavalitsuse ja muud teenused. Samuti töötatakse välja kaks töölesaamise-eesmärgile suunatud rehabilitatsiooniprogrammi tööealistele erivajadustega isikutele, keskendudes koostööle tööandjate, kutseõppeasutuste ja teiste rehabilitatsiooniprotsessis oluliste partneritega. Tööealistele suunatud programmide eesmärk on toetada kutseharidusse suunduvate õpilaste üleminekut või kutseõppeasutuses kutseharidust omandavate õpilaste õpinguid ja tööturule siirdumist ning arendada tihedat koostööd tööandjatega, luues võimalusi rehabilitatsioonitegevuste läbiviimiseks konkreetsetes töökeskkonnas. Väljatöötatud programmid on avalikud ja nende alusel saavad hiljem teenuseid pakkuda erinevad teenuseosutajad.

Erivajadusega inimestele suunatud **töö- ja tegevusvõime hindamis- ja sekkumismetoodikate valdkonnas** jätkatakse arendustegevusi **Hamet hindamismetoodikaga**, mille tulemusena on Eestis tulevikus 18 litsentseeritud asutust, kes saavad hinnata inimese võimeid ja toe vajadust nii eesti kui vene keeles. Hamet metoodika edasiarendamisel luuakse võimalus hinnata lisaks mootorsetele ja kognitiivsetele võimetele ka sotsiaalseid oskusi ning tõlgitakse testimismaterjalid vene keelde. Samuti laiendatakse metoodika kasutamist selliselt, et arendatud metoodikat saaks igas Eesti piirkonnas kasutada nii täiendava vahendina töövõime hindamisel inimese

tööpotentsiaali täpsustamiseks kui ka tööalaste rehabilitatsiooniprogrammide puhul, et toetada inimest töölerakendamisel.

Tegeletakse **toetatud töölerakendamise metoodika** arendamisega ning koolitajate koolitamisega, et pakkuda süsteemset tuge vähenenud töövõimega inimeste töölerakendamise tegelevatele spetsialistidele. Toetatud töölerakendamise metoodika levitamiseks koostatakse õppekava ja õppematerjalid ning korraldatakse koolitusi. Toetatud töölerakendamise metoodika võimaldab inimese töölerakendamisel tugineda tema isikuomadustele ja oskustele, tegeleda töötamist takistavate tegurite kõrvaldamisega ning nõustada nii klienti kui tema tööandjat töösuhte loomisel ja hoidmisel. Toetatud töölerakendamise metoodika koolituse maht on 4 EAP ning koolituse sihtgrupiks on rehabilitatsioonispetsialistid, Töötukassa spetsialistid, kohaliku omavalitsuse töötajad ja teiste teenuseosutajate spetsialistid (nt töötamise toetamise teenuse pakkujad, kaitstud töö teenuse osutajad) , kelle töö eesmärk on toetada erivajadusega inimeste töölerakendamist. Toetatud töölerakendamise koolituse läbimise nõude kehtestamine tööealistele inimestele teenuseid osutavasse rehabilitatsioonimeeskonda kuuluvate spetsialistide kvalifikatsiooninõudena on praegu arutusel sotsiaalhoolekande seaduse muudatuste menetlemisel.

Samuti töötatakse välja nägemispuudega inimeste **töö- ja tegevusvõime hindamise metoodika**, mille tulemusel on võimalik hinnata nägemispuudega inimese tegevus- ja osalusvõimet (sh võimeid sobiva töö kontekstis, kavandada töölerakendamiseks vajalikud tegevused). Metoodika väljatöötamisel tutvutakse teiste riikide kogemusega ning võimaluse korral kohandatakse mõni olemasolev metoodika Eestis kasutatavaks või töötatakse koos partneritega (nägemispuudega inimestele teenuseid pakkuvad asutused) välja Eesti jaoks sobilik metoodika.

Olulisel kohal on koolitused rehabilitatsioonispetsialistidele (nii alustavatele kui juba tegutsevatele teenuseosutajatele), nõustamine ja konsultatsioon.

Käivitatakse **kogemusnõustamise koolitus**, et toetada kogemusnõustamise teenuse osutamise käivitamist 2016. aastal riikliku rehabilitatsiooniteenuse ning tööturuteenuste koosseisus.

Tabel 5. Rehabilitatsioonialaste hindamis- ja sekkumismetoodikate arendamise ning koolituste pakkumise tegevuse ajakava.

Jrk nr	Tegevus	Tegevuse üldajaraam (näidatakse periood, mille jooksul nimetatud tegevust programmi ajal ellu viia planeeritakse)	Tegevuse algus- ja lõppkuupäev kirjeldatud perioodil
1.	Rehabilitatsiooniprogrammide arendamine ja osutamine suure hooldusvajadusega ning erivajadusega tööealistele isikutele	2015 - 2019	
1.1	Rehabilitatsiooniprogrammide osutamine erivajadusega lastele vanuses 3-17.a ja nende peredele	2015 – 2017	
1.1.1	Ettevalmistavad tegevused (tegevus- ja ajakava, võtmepartnerite ootuste väljaselgitamine, hangkedokumendid jm)	2015	01.03.2015 – 30.10.2015
1.1.2	Hanke läbiviimine ja programmiosutajate valik	2015	01.11.2015 – 30.01.2016
1.1.3	Programmide osutamine, programmiosutajate toetamine, kogemuskohtumised	2016	01.02.2016 – 30.12.2016
1.1.4	Programmide osutamise analüüs, jätkutegevused	2016 - 2017	01.02.2016 – 30.12.2016
1.2.	Rehabilitatsiooniprogrammide osutamine erivajadusega eakatele vanuses 60+	2015 – 2017	
1.2.1	Ettevalmistavad tegevused (sh programmide vajaduse analüüs, võtmepartnerite ootuste väljaselgitamine, hangkedokumendid jm)	2015	01.03.2015 – 30.10.2015
1.2.2	Hanke läbiviimine ja programmiosutajate valik	2015	01.11.2015 – 30.01.2016
1.2.3	Programmide osutamine, programmiosutajate toetamine ning kogemuskohtumised	2016 - 2017	01.02.2016 – 30.01.2016
1.2.4	Programmide osutamise analüüs, jätkutegevused	2016 - 2017	01.09.2016 – 30.12.2016
1.3	Töökohapõhise rehabilitatsiooniprogrammi väljatöötamine erivajadusega tööealistele isikutele	2015-2019	
1.3.1	Ettevalmistavad tegevused (sh programmivajaduse analüüs koostöös võtmepartneritega - tööandjate ja rehab.meeskondadega)	2015	01.02.2015 – 30.04.2015
1.3.2	Töökohapõhise rehab.programmi väljatöötamine, koolituse ettevalmistamine ja võtmepartnerite koolitamine	2015	01.03 – 31.10.2015
1.3.3	Programmi osutamine (ca 3 gruppi, mitte samaaegselt), võtmepartnerite toetamine, kogemuskohtumiste läbiviimine tööandjatele ja programmiosutajatele	2015-2016	01.11.2015 – 30.12.2016
1.3.4	Programmi osutamise analüüs,	2015 – 2016	01.11.2015 – 30.12.2016

	parandusvaldkonnad, programmi täiendamine, jätkutegevuste planeerimine		
1.4	Rehabilitatsiooniprogrammid HEV õppijate kutsehariduse omandamise ja tööturule ülemineku toetamiseks	2015 - 2019	
1.4.1	Ettevalmistavad tegevused (sh programmivajaduse analüüs koostöös kahe haridus- ja sotsiaalvaldkonna teenuseosutajaga), ekspertgrupi moodustamine	2015	01.02.2015 – 30.03.2015
1.4.2	Rehabilitatsiooniprogrammi väljatöötamine võtmepartnerite informeerimine	2015	01.04.2015 – 30.08.2015
1.4.3	Programmi osutamine (sihtgrupp üldhariduskooli lõpetajad, kutseõppeasutusse astujad, õppijad ja lõpetajad); võtmepartnerite toetamine, kogemuskohtumised	2015 - 2016	01.09.2015 – 30.10.2016
1.4.4	Programmi osutamise analüüs, parandusvaldkonnad, programmi täiendamine.	2015 - 2016	30.10.2015 – 30.12.2016
2.	Erivajadusega inimestele suunatud töö- ja tegevusvõime hindamis- ja sekkumismetoodikate arendamine	2015-2019	
2.1	Rahvusvahelisel funktsioneerimisvõime, vaeguste ja tervise klassifikatsioonil (RFK) põhinevate hindamismetoodikate arendamine	2015 - 2019	
2.1.1	Ettevalmistavad tegevused (sh koostöökohtumised võtmepartneritega - rehabilitatsiooniasutused, abivahendispetsialistid jt, analüüs RFK-l põhinevate metoodikate ning lühivormide (core-set's) kasutamisest rehabilitatsioonis, senine siseriiklik ja rahvusvaheline praktika, teenuse vajaduse ja tulemuslikkuse hindamiseks.	2015 - 2016	01.02.2015 – 30.09.2015
2.1.2	Koolituste ettevalmistamine ja läbiviimine rehabilitatsiooniteenuse osutajatele	2015 - 2019	01.10.2015 – 30.03.2016
2.1.3	Koolituste ja metoodikate kasutamise tagasiside analüüs, täiendamisvajadused.	2015 - 2019	01.10.2015 – 30.03.2016
2.2	Toetatud töölerakendamise (TTR) metoodika arendamine	2015 - 2017	
2.2.1	Ettevalmistavad tegevused (sh koostöökohtumised võtmepartneritega - tööandjad, rehab. ja erih.teenuse osutajad, KOV, TK jt); väliskoolitaja ning 6 koolitajate koolitaja valik	2015	01.01.2015 – 30.04.2015
2.2.2	Koolitajate koolituse läbiviimine	2015	01.04.2015 – 31.08.2015
2.2.3	Eesti- ja venekeelse koolituskava ja koolitusmaterjalide väljatöötamine, tõlkimine	2015 - 2016	01.09.2015 – 28.02.2016
2.2.4	Infoseminarid võtmepartneritele	2016	04.01.2016 – 28.02.2016
2.2.5	Koolitused (ca 3 gruppi) ja konsultatsioon töölesuunamisega tegelevatele spetsialistidele	2016	01.03.2016 – 30.12.2016

2.2.6	Tagasiside analüüs, täiendamisvajadused ning jätkutegevused.	2016	01.03.2016 – 30.12.2016
2.3	Hamet töövõimehindamise metoodika jätkuarendamine	2015 - 2017	
2.3.1	Ettevalmistavad tegevused, informeerimine ja täiendavate projektpartnerite valik üle Eesti (hanke ettevalmistamine ja läbiviimine).	2015	01.01.2015 – 30.04.2015
2.3.2	Hamet metoodika tõlkimine vene keelde, materjali toimetamine	2015	09.02.2015 – 07.08.2015
2.3.3	Hamet metoodika litsentside ja erinevate materjalide tellimine metoodika autoritelt	2015	09.02.2015 – 07.08.2015
2.3.4	Eesti- ja venekeelse koolituse ettevalmistamine ja läbiviimine (ca 20 koolitust, sh 10 HAMET 2 ja 10 HAMET E) ning lisakoolitused eelmistele partneritele	2015 - 2016	01.06.2015 – 01.06.2016
2.3.5	Hamet metoodika moodulite 2 ja 3 kohandamisvajaduse väljaselgitamine, metoodika tõlkimine, materjalide tellimine	2015 - 2016	03.08.2015 – 01.04.2016
2.3.6	Hamet metoodika moodulite 2 ja 3 koolitajate koolitamine	2016 - 2017	01.04.2016 – 31.12.2016
2.3.7	Hamet metoodika ja tellitud lisamoodulite kasutamine klientide võimete arendamiseks ning avatud tööturule suunamiseks	2015 - 2017	12.01.2015 – 31.12.2016
2.4	Vaegnägijatele sobiliku töö-, tegevus- ja osalusvõime hindamise metoodika väljaarendamine	2015 - 2017	
2.4.1	Ettevalmistavad tegevused (sise- ja välisriikide kogemustega tutvumine, ekspertgrupi moodustamine)	2015	01.02.2015 – 30.11.2015
2.4.1	Vaegnägijatele sobiliku töö-, tegevus- ja osalusvõime (sh kutsesobivuse) hindamismetoodika väljaarendamine. Sobiliku metoodika leidmisel selle kohandamine Eesti oludele (tõlkimine jne). Sobiliku metoodika mitteleidmisel metoodika väljatöötamine.	2015 - 2016	01.09.2015 – 01.04.2016
2.4.3	Koolitused ja konsultatsioon metoodikat kasutama hakkavatele rehab.teenuse osutajatele	2016	01.04.2016 – 30.05.2016
2.4.4	Metoodika piloteerimine 3 asutuses	2016	01.04.2016 – 31.12.2016
2.4.5	Piloteerimise tulemuste analüüs, metoodika täiendamine ja jätkutegevused.	2016 - 2017	01.05.2016 – 31.02.2017
3.	Rehabilitatsiooni- ja kogemusnõustamise alaste koolituste korraldamine	2015 - 2020	
3.1	Programmipõhine lähenemine rehabilitatsioonis (sihtgrupp: rehabilitatsiooniteenuse osutajad)	2015 - 2016	
3.1.1	Ettevalmistavad tegevused (koolitusvajaduse analüüs, -kava, materjalid, teavitus, registreerimine jm)	2015 - 2016	01.01.2015 – 30.08.2015
3.1.2	Koolituste läbiviimine	2015 - 2016	01.09.2015 – 30.10.2016
3.1.3	Koolituste tagasiside analüüs, täiendamine	2015 - 2016	01.10.2015 – 30.10.2016
3.2	Uute rehabilitatsiooniasutuste	2015 - 2019	

	koolitus (sihtgrupp: alustavad rehabilitatsiooniteenuse osutajad)		
3.2.1	Ettevalmistavad tegevused (koolitusvajaduse analüüs, -kava, materjalid, teavitused, registreerimine jm)	2015	01.09.2015 – 31.12.2015
3.2.2	Koolituste läbiviimine	2016 - 2019	01.01.2016 – 30.03.2016
3.2.3	Koolituste tagasiside analüüs, täiendamine	2016 - 2019	01.01.2016 – 30.03.2016
3.3	Rehabilitatsioonispetsialistide vajaduspõhised koolitused (sihtgrupp: alustavad ja tegutsevad rehab.teenuse osutajad)	2015 - 2020	
3.3.1	Ettevalmistavad tegevused (koolitusvajaduse analüüs, -kava, materjalid, teavitused, registreerimine jm)	2015	01.04.2015 – 30.08.2015
3.3.2	Koolituste läbiviimine	2015 – 2020	01.09.2015 – 30.04.2016
3.3.3	Koolituste tagasiside analüüs, täiendamine	2015 – 2020	01.09.2015 – 30.04.2016
3.4	Kogemusnõustajate koolituste läbiviimine (sihtgrupp: tulevased KN teenuse osutajad, erivajadusega/puudega inimesed ning nende pereliikmed)	2015 - 2019	
3.4.1	Ettevalmistavad tegevused (sh võtmepartnerite ootuste väljaselgitamine – reh.- ja erih.teenuse osutajad, PI org-d, TK jt), hangkedokumentide ettevalmistamine.	2015	01.01.2015 – 30.03.2015
3.4.2	Hangete läbiviimine ja KN koolituse pakujate valik (erinevad pakujad, sõltuvalt koolitusgrupi spetsiifikast)	2015 – 2019	01.04.2015 – 30.06.2016
3.4.3	Koolituste läbiviimine (ca 13 gruppi, arvestades puudespetsiifikat ja võtmepartnerite vajadusi)	2015 – 2019	01.08.2015 – 30.10.2016
3.4.4	Koolituste tagasiside analüüs, täiendustepanekud ja jätkutegevused KN teenuse rakendamiseks	2015 – 2019	01.08.2015 – 31.12.2016
4.	Nõustamine, info- ja juhendmaterjalide koostamine	2015 – 2019	
4.1	Konsultatsiooniteenuseosutajatele (programmide väljatöötamine, meetodikad, uue asutusena alustamine vms)	2015 – 2019	01.01.2015-31.12.2016
4.2	Juhend- ja infomaterjalide koostamine (RFK, erinevad meetodikad jm)	2015 – 2019	01.01.2015-31.12.2016

Tabel 6. Rehabilitatsioonialaste hindamis- ja sekkumismetoodikate arendamise ning koolituste pakkumisega seotud näitajad

Näitaja	Näitaja nimetus	Sihttase tegevuskava aastal (2016)	Sihttase (2023)	Selgitus
Väljundnäitaja	Hoolekandeteenust saanud inimeste arv	555	1215	Hamet hindamised 350/700 Nägemispuudega inimeste hindamised 0/25 Eakate programmides osalenud 50/100 Laste programmides osalenud 75/150 Tööaliste programmides osalenud 50/200 Töövõime arendamisel osalenud 30/40
Tulemus – näitaja	6 kuud peale teenust tööturul olevate inimeste arv	30	96	Tööaliste programmides osalenud 20/80 töövõime arendamisel osalenud 10/16
Väljundnäitaja	Koolitusel osalenud inimeste arv	366	807	Programmide koostamise koolitused 80/80 RFK koolitused 60/80 Uute rehabilitatsiooniasutuste koolitused 20/60 Vajaduspõhised koolitused 60/180 Hamet hindajate koolitused 60/60 Hamet koolitajate koolitused 5/5 Tööandjate koolitused (töökohapõhine programm) 15/50 Töökohapõhise programmi osutajate koolitused 6/6 TTR koolitajate koolitus 6/6 TTR metoodika koolitused kasutajatele 24/80 Kogemusnõustajad 30/200

2. Integreeritud teenuste osutamine toimetulekuraskustes inimestele

Üle Eesti jätkavad Sotsiaalkindlustusametis tööd viis piirkondlikku koordinaatorit, kes korraldavad toimetulekuraskustes inimeste teenustele suunamist, KOVides võrgustikutöö jm koostöö. Koordineeritavad piirkonnad on Tallinn (Harjumaa, Raplamaa, Järvamaa, Hiiumaa), Pärnu (Pärnumaa, Saaremaa, Läänemaa, Viljandimaa), Jõhvi (Ida-Virumaa, Lääne-Virumaa), Tartu (Tartumaa, Jõgevamaa) ja Võru (Põlvamaa, Võrumaa, Valgamaa).

Sihtgrupiks on mitmete probleemide samaaegselt esinemisest tingitud toimetulekuraskustes tööealised inimesed ja nende pereliikmed, kelle toetamiseks ei piisa kohaliku omavalitsuse enda võimalustest/ressurssidest (teenustest ja toetustest).

KOV-i sotsiaaltöötaja koostöös koordinaatoriga hindab teenuste vajaduse ja algatab kliendi teenustele saamise protsessi, koordinaator korraldab tehniliselt teenusepakkuja juurde suunamise ja jälgib teenusemahtusid.

Läbi hanke otsitakse teenusepakkujad maakondades tugisikuteenuse, psühholoogilise-, pere-, võla- ja sotsiaaltöötaja nõustamisteenuse osutamiseks. Spetsiifilisemate teemade (peamiselt õiguslike ja meditsiiniliste probleemide korral) kaasatakse nõustamisse eksperdid. Kliendijuhtumitega tegelemine toimub võrgustikutöö meetodit rakendades. Kliendijuhtumitega tegelemisel lähtutakse järgmisest protseduurireeglitest: teenuse osutamine mitmes etapis; teenusemahtude täitumisel vahehindamine; kui kliendijuhtumite lahendamise nõuab eriteadmisi spetsiifilisematel teemadel kaasatakse vastavad eksperdid.

Et jagada paremaid praktikaid ja suurendada KOV sotsiaaltöötajate professionaalsust teatud kitsamatel teemadel viiakse koordinaatorite eestvedamisel läbi ümarlaudu ja seminare KOV sotsiaaltöötajatele. Koordinaatorid kaardistavad piirkonna ressursid juhtumipõhise võrgustikutöö tegemiseks (mis teenused, mis sihtrühmale, kes osutab, mis projektid jm) ja selle põhjal koostavad nad piirkonna juhtumikorraldusliku võimekuse ülevaate.

Tabel 7. Toimetulekuraskustes inimestele integreeritud teenuste osutamise ajakava

Jrk nr	Tegevus	Tegevuse üldajaraam (näidatakse periood, mille jooksul nimetatud tegevust programmi ajal ellu viia planeeritakse)	Tegevuse algus- ja lõppkuupäev kirjeldatud perioodil
1	Erinevate integreeritud hoolekandeteenuste pakkumine	2016- 2018	01.02.2016-31.12.2016
2	Piirkondade juhtumikorraldusliku võimekuse analüüside koostamine	2016-2018	01.08.2016-01.12.2016

Tabel 8. Toimetulekuraskustes inimestele integreeritud teenuste osutamise seotud näitajad

Näitaja	Näitaja nimetus	Sihttase tegevuskava aastal (2016)	Sihttase (2023)	Selgitus
Väljund-näitaja	Integreeritud hoolekandeteenuseid saanud inimeste arv	600	1800	Panustab rakenduskava väljundnäitajasse
Tulemus-näitaja	Osalejad, kes 6 kuud pärast teenuse saamise algust on tööturul	270	800	

3. Sotsiaalvaldkonna spetsialistide pädevuse toetamine hoolekandeteenuste osutamiseks

3.1. Sotsiaalvaldkonna töötajate ja teenusepakkujate supervisioon ja täiendkoolitus

Kavandatud on erihoolekandeteenuse osutajatele suunatud tööalane täienduskoolitus „töö psüühikahäiretega kliendiga“. Eesmärk on aidata teenuseosutajatel personal nõuetele vastavusse viia ning suurendada teenuseosutajate valmidust ja võimekust arendada ja osutada kvaliteetseid töötamist toetavaid hoolekandeteenuseid.

Kohaliku omavalitsuse sotsiaaltöötajatele viiakse läbi supervisioonid. Sotsiaalvaldkonnas puudub sihipärane supervisiooniteenuse rakendamise praktika, kuna teadlikkus supervisiooni kasutegurist ja sobivatest pakkujatest on väike. EL rahastuse toel toimuvate supervisioonide eesmärk on kaasa aidata supervisiooniteenuse rakendamise eesmärgistatud praktika kujunemisele sotsiaalvaldkonnas.

Supervisiooniteenuse pakkumise käigus on eesmärk kaardistada sobilikud teenuseosutajad ning luua optimaalne mudel tööalase toetuse pakkumiseks sotsiaalvaldkonna spetsialistidele (kovisioon, valdkondlik tööalane juhendamine, supervisioon).

3.2 Varem välja arendatud ja rakendatud teenuste levimuse, mõju ja arenguga seotud uuringud edasiseks teenuste korralduseks ja arendustegevus

2015 - 2016. aastal toimub kolm uuringut:

- vanemaealiste toimetuleku ning hoolekandeteenuste vajaduse ja nendega rahulolu uuring (VEU 2015) – 50-aastaste ja vanemate inimeste sihtrühma uuring, mis on suures osas 2009. a toimunud sama sihtrühma kordusuuring. 2015. aastal keskendutakse siiski endisest rohkem tööeas vanemaealistele vajalikele hoolekandemeetmetele (mis võimaldaks kõrvaldada takistusi töötamiseks), samuti kõigi vanemaealiste sotsiaalse kaasatuse teemale. Uuringu tulemused aitavad kujundada vanemaealiste ja eakate poliitikat;
- puuetega täiskasvanute ja nende hoolduskoormuse uuring (PIU 2015) – ametliku puude raskusastmega 15-aastaste ja vanemate inimeste sihtrühma uuring, mis on suures osas 2009. a toimunud sama sihtrühma kordusuuring. Uuringus on suur tähelepanu neil pereliikmetel, kellest on saanud puudega inimese peamine hooldaja (neile on suunatud eraldi isetäidetav küsimustik). Uuringu tulemused aitavad kujundada puudega inimeste poliitikat;
- puuetega laste ja nende perede uuring (PLU 2016) - 2009. a toimunud sama sihtrühma kordusuuring, mis uurib peamisi probleeme ja toimetuleku lahendusi perede jaoks, kus kasvab üks või mitu puudega last. Uuringu tulemused, s.h võrdlustulemused 2009. aastaga, aitavad kujundada puuetega laste poliitikat, võttes arvesse nii nende laste kui nende vanemate vajadusi.

Sotsiaalkindlustusameti poolt korraldavate ja osutavate teenuste kvaliteedi tõstmiseks läbi järelevalve parandamise on planeeritud järgmised tegevused:

- järelevalve süsteemi loomine ja täiendamine;
- järelevalve põhimõtete ja meetodika ühtlustamine erinevate teenuste puhul;
- järelevalvetoimingutesse ekspertide kaasamise vajaduse hindamine ja piloteerimine;

- teenuseosutajate kogemusnõustamise süsteemi väljatöötamine, piloteerimine ja hindamine;
- läbiviidud tegevuste mõjude hindamine.

Meetme raames korraldatava avatud taotlusvooru elluviimise kaasa aitamiseks, eesmärgipäraste projektitaotluste esitamiseks Sihtasutusele Innove ning kohalike omavalitsuste koostöö soodustamiseks on planeeritud antud punktis korraldada hange kohalike omavalitsuste nõustamiseks ja arendusseminaride läbiviimiseks.

Tabel 9. Tegevuste 3.1 ja 3.2 ajakava

Jrk nr	Tegevus	Tegevuse üldajaraam (näidatakse periood, mille jooksul nimetatud tegevust programmi ajal ellu viia planeeritakse)	Tegevuse algus- ja lõppkuupäev kirjeldatud perioodil
1	Vanemaealiste toimetuleku ning hoolekandeteenuste vajaduse ja nendega rahulolu uuring (VEU 2015)	2014 – 2015	01.01.2015 – 31.12.2015
2	Puuetega täiskasvanute ja nende hoolduskoormuse uuring (PIU 2015)	2015	01.04.2015 – 01.07.2016
3	Puuetega laste ja nende perede uuring (PLU 2016)	2016	01.01.2016 – 31.12.2016
4	Kohaliku omavalitsuse sotsiaaltöötajatele suunatud supervisioonid	2016 – 2018	01.02.2016 – 31.12.2016
5	Sotsiaaltöötajate koolitus „töö psüühikahäiretega kliendiga“	2015-2019	01.02.2015-30.12.2016

Tabel 10. Tegevustega 3.1 ja 3.2 seotud näitajad

Näitaja	Näitaja nimetus	Sihttase tegevuskava aastal (2016)	Sihttase (2023)	Selgitus
Väljund-näitaja	Supervisioonis osalenud kohalike omavalitsuste sotsiaaltöötajate arv	100	420	
	Koolitusel „töö psüühikahäiretega kliendiga“ osalenud sotsiaaltöötajate arv	140	675	640 KOV sotsiaaltöötajat ja 35 SKA töötajat

3.3 Eesti hoolekandeteenuste kvaliteedi edendamine kvaliteediteemaliste koolituste, konsultatsioonide ja kvaliteedijuhtimissüsteemide tutvustamise ning rakendamise kaudu.

Kolmanda töösuunana toimuvad Astangu Kutserehabilitatsiooni Keskuse kvaliteediüksuse eestvedamisel sotsiaaltöö kvaliteedijuhtimisega seotud tegevused.

Tegevuse eesmärk on suurendada hoolekandeteenuse osutajate ja teiste seotud huvigruppide kvaliteedialast teadlikkust ja teenuste kvaliteeti Euroopa vabatahtliku sotsiaalteenuste kvaliteediraamistiku senisest laialdasema rakendamise kaudu. Eesmärgi täitmiseks on planeeritud järgnevaid tegevusi: kaasatakse ja koolitatakse nii teenusepakkujaid kui kvaliteedihindajaid; koolitatakse sotsiaalteenuste kvaliteedi hindamise ja järelevalve teemal maavalitsuse ja SKA ametnike, kes tegelevad järelevalvega ; töötatakse välja teenuse mõju ja tulemuslikkuse hindamise metoodika asutustele kasutamiseks ja tutvustatakse seda; töötatakse välja seni Eestis levinuima kvaliteedisüsteemi EQUASS rakendamise mõju analüüsi metoodika, tutvustatakse seda ning tehakse perioodiline analüüs; luuakse sotsiaalteenuste kvaliteedijuhtimise Euroopa vabatahtliku kvaliteediraamistiku põhimõtteid arvestades; rakendatakse teenuseosutajate seas kvaliteedijuhtimissüsteemi, koolitatakse konsultante ja audiitoreid.

Tabel 11. Eesti sotsiaalteenuste kvaliteedi edendamise ja kvaliteedi hindamisprogrammide rakendamise ajakava

Jrk nr	Tegevus	Tegevuse üldajaraam (näidatakse periood, mille jooksul nimetatud tegevust programmi ajal ellu viia planeeritakse)	Tegevuse algus- ja lõppkuupäev kirjeldatud perioodil
1	Tegevuste detailne planeerimine, vajalike inimeste töölevõtmine	2015	01.01.15- 01.04.15
2	Üldise sotsiaalteenuste kvaliteedijuhtimise väljatöötamine (kõikidele sotsiaalteenustele, Euroopa vabatahtliku sotsiaalteenuste kvaliteediraamistiku põhimõtete järgi)	2015 – 2016	01.04.15- 01.04.16
3	Üldise sotsiaalteenuste kvaliteedijuhtimise alusel sihtgrupi-, teenuse- ja valdkonnaspetsiifiliste juhiste väljatöötamine	2016	01.01.16- 31.12.16
4	Teenuste (sh KOV ja riiklikud teenused) mõju ja tulemuslikkuse hindamise metoodika väljatöötamine	2015 -2016	01.04.15- 01.06.16

	ja tutvustamine (teenuste mõju kliendi elukvaliteedile; instrument teenuseosutajale kasutamiseks)		
5	Teenuste mõju ja tulemuslikkuse hindamise meetoodika levitamine, koolitades teenuseosutajaid	2016 -2019	01.01.16- 31.12.16
6	Kvaliteedisüsteemi rakendamise mõju analüüsi meetoodika väljatöötamine ja tutvustamine	2015 -2019	01.01.15- 31.12.15
7	Kvaliteedisüsteemi rakendamise mõju analüüsi tegemine	2016 - 2019	01.01.16- 01.07.16
8	Kvaliteedialase teadlikkuse suurendamiseks ja kvaliteedikultuuri arendamiseks koolituste, arendus- ja infoseminaride korraldamine (sh igaaastane kvaliteedi suvekool ja konverents)	2015 – 2019	01.02.15- 31.12.16
9	Kvaliteedijuhtimissüsteemi rakendamine (KOV ja riiklikud teenuseosutajad)	2015 – 2019	01.01.15-31.12.16
10	Kvaliteedisüsteemi konsultantide koolitamine	2015 – 2019	01.03.15- 31.12.16
11	Kvaliteedisüsteemi audiitorite koolitamine	2015 – 2019	01.03.15- 31.12.16
12	Maavalitsuste ja SKA järelvalveametnike koolitamine	2015-2017	
13	Koolituskava väljatöötamine	2015	01.09.2015 –01.03.2016
14	Koolituste läbiviimine kahes grupis	2016-2017	01.04.2016 – 31.12.2016

Tabel 12. Eesti sotsiaalteenuste kvaliteedi edendamise ja kvaliteedihindamisprogrammide rakendamise seotud näitajad

Näitaja	Näitaja nimetus	Sihttase tegevuskava aastal (2016)	Sihttase (2023)	Selgitus
Väljundnäitaja	Koolitusel osalenud inimeste arv	132	351 inimest	Audiitorite ja konsultantide koolitused 47/121 Kvaliteedisüsteemi rakendajate koolitused 60/165 Kvaliteediteemalised koolitused huvigruppidele 10/30 Maavalitsuste ja SKA järelvalveametnikud 15/35
Tulemusnäitaja	Kvaliteedijuhtimis süsteemi rakendajad	30	95 asutust	Euroopa vabatahtlikule sotsiaalteenuste kvaliteediraamistikule vastavat kvaliteedijuhtimis süsteemi asuvad rakendama 30/95 uut asutust. Läbi viidud 25/80 esmakordset lõppauditit, vähemalt 23/75 asutust saanud kätte esmakordse kvaliteedimärgi.

